

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.188/2021/3.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Litresits Ügyvédi Iroda (cím ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felperes címe.) felperesnek – a Dr. Vigh és Horváth Ügyvédi Iroda (Cím6, ügyintéző: dr. Vigh András ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (alperes címe) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 8.M.71.479/2020/13. számú végzésével kijavított 9. számú ítélete ellen az alperes által 10. sorszám és a felperes által 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét nem fellebbezett részében nem érinti, fellebbezett részében részben megváltoztatja és az alperes által a felperesnek a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként fizetendő általánycártérítés összegét 960.000 (kilencszázhatvan ezer) forintba leszállítja, egyebekben helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 159.100 (százötvenkilencezer-egyszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 8.M.71.479/2020/13. számú végzésével kijavított 9. számú, 2021. február 10-én meghozott ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen

szüntette meg a felperes határozott ideig tartó munkaviszonyát, ezért kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.920.000 forintot a jogellenesség jogkövetkezményeként, valamint a Kúria határozatában meghatározott rész-perköltségen túl további 295.000 forint + áfa perköltséget. Akként rendelkezett, hogy a 414.720 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2008. július 1-jén létesített megbízási jogviszonyt az alperes jogelődjével egymást követően több alkalommal, utoljára 2010. január 10-től 2010. december 31-ig terjedő időszakra. Ebben a szerződésben – helyesen - havi bruttó 160.000 forint megbízási díj került rögzítésre. Arra figyelemmel, hogy alperesi jogelőd működésével kapcsolatos 79/2007. (VII. 30.) FVM rendeletet hatályon kívül helyezte az 1/2010. (VI. 30.) VM rendelet, a jogszabályváltozás következményeként az alperesi jogelőd a nála közalkalmazotti jogviszonyban álló regionális koordinátorok jogviszonyának megszüntetésére kényszerült működésével összefüggő okból. Mindez a felperes esetében munkatárs közalkalmazotti jogviszonyának 2010. július 15-i közös megegyezéssel történő megszüntetését jelentette. Az alperes részéről főigazgató főigazgató 2010. július 16-án tájékoztatta a felperest regionális koordinátora jogviszonyának megszüntetéséről és erre hivatkozással közös megegyezéssel történő jogviszony megszüntetést ajánlott fel a felperes számára. A felperes mindezt nem fogadta el és a megküldött jognyilatkozatot nem írta alá. Az alperes a 2010. augusztus 11-én azt rögzítette, hogy közös megegyezés híján, jogi lehetetlenülés okán a felek között létrejött szerződés 2010. július 19-én megszűnt és a felperes megbízási díjra csak ezen időpontig tarthatott igényt.

[3] Ezen közlést sérelmesnek találva a felperes keresetet terjesztett elő annak megállapítását kérve, hogy az alperesnél munkaviszony keretében került foglalkoztatásra, amelyet az alperes 2010. július 19-én jogellenesen szüntetett meg, és egyben a jogellenesség jogkövetkezményének alkalmazásával kapcsolatos anyagi jellegű igényeket támasztott volt munkáltatójával szemben. Az elsőfokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 56.M.1634/2017/14. szám alatt meghozott, a keresetet elutasító ítéletét a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 4.Mf.680.109/2019/3. számú ítéletével helybenhagyta. A felperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria az Mfv.X.10.337/2019/8. számú részítéletével a másodfokú ítéletet az elsőfokú ítéletre kiterjedően hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy a felek között munkaviszony állt fenn, a jogellenes megszüntetés és jogkövetkezményei körében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperest 180.000 forint + 48.600 forint együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte és megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásban felmerült 414.720 forint illetéket az állam viseli.

[4] Az elsőfokú bíróság a Kúria részítéletének meghozatalát követően lefolytatott új eljárásban a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 88. § (1) és (2) bekezdésére utalva rögzítette, hogy az ott megjelölt, a határozott időre szóló munkaviszony megszüntetésére vonatkozó jogszerű lehetőségekkel nem élt az alperes jogelődje. Az Mt.-nek a határozott idejű munkaviszonyra vonatkozó szabályai nem adtak módot bármely más, a 88. §-ban felsoroltakon túli jogviszony megszüntetési módra. Az alperes ugyan kezdeményezte a jogviszony közös megegyezéssel való megszüntetését, mindkét fél egyező nyilatkozata hiányában azonban a közös megegyezés nem jött létre. Mindezt alátámasztja az alperes 2010.

augusztus 11-i keltű értesítése is, amelyben a munkáltató már nem közös megegyezésről tett említést, hanem az irányadó jogszabály megjelölése alapján jogi lehetetlenülésre hivatkozott. Az utóbb munkaviszonynak minősített jogviszonyban a határozott idő 2010. december 31-i lejártára figyelemmel a megszüntetés kapcsán az alperes jogellenesen járt el, amikor jogi lehetetlenülésre hivatkozással az Mt.-ben nem nevesített megszüntetési módot választott.

[5] A munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján találta megalapozottnak a felperes 12 havi átlagkereset megfizetése iránti keresetét. Ennek alapjául a felek között kikötött havi bruttó 160.000 forintos megbízási díj szolgált, amely a Kúria döntése értelmében munkabérnek tekintendő. Az összecszerűség megállapításánál a jogsértést, annak jogkövetkezményei súlyát mérlegelte az arányos kompenzáció megállapításához. Figyelemmel volt arra, hogy a felperes a személyes meghallgatása során előadta, hogy próbálkozásai a központi közigazgatásban vidékfejlesztéssel, földművelésüggyel összefüggésben nem vezettek eredményre. Az alperes jogelődje által kiírt álláshelyre is sikertelenül jelentkezett, alkalmazását a folyamatban lévő per meggátolta és szakmai kvalitásai ellenére álláspályázatát nem fogadták el. Az alperesi jogviszony megszüntetése okán a hasonló profilú, központi közigazgatással összefüggő elhelyezkedései rendre kudarccal végződtek és 2012 áprilisáig elhelyezkedni nem tudott. Ezt követően szakmájától eltérő, kosárlabdaedzői tevékenységre létesült részmunkaidős foglalkoztatása, utóbb pedig más szakmát kitanulva adatelemzéssel összefüggő új végzettségre tett szert és azóta ezen a területen dolgozik. Arra figyelemmel, hogy a felperes anyagi helyzete sokáig rendezetlen volt, ugyanis a perbeli megszüntetési intézkedés következtében a vidékfejlesztési területen az elhelyezkedése véglegesen megghiúsult és ezt tudomásul véve, új szakma kitanulása mellett döntött, mindezek okán a 12 havi átlagkeresetnek megfelelő összegét nem találta eltúlzottnak és ennek megfizetésére kötelezte az alperest.

[6] A perköltség vonatkozásában azt állapította meg, hogy a Kúria 2020. szeptember 30-i határozatával azon időpontig a felperes első-, másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét megállapította, az elsőfokú eljárásban 2021. január 5-ig megbízási szerződés nem állt az eljáró bíróságok rendelkezésére. Az azt követően becsatolt megbízási szerződésben kikötött munkadíj viszont nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Arra is figyelemmel kellett lenni ugyanis, hogy a felperes a perben a keresetét felemelte és 3.265.454 forint elmaradt munkabér megfizetésére is igényt tartott, amelyet azonban utóbb leszállított, mindez a magasabb pertárgyérték összegét nem érintette. A felperes csak a leszállított 12 havi átlagkereset összegében lett pernyertes, így pernyertessége nem teljeskörű. Mindezek okán a felperes megbízási szerződéssel érvényesíteni kívánt több mint 1.200.000 forintos perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte.

[7] A felperesnek utóbb engedélyezett személyes költségmentessége, illetve az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-a szerinti személyes illetékmentessége okán rögzítette, hogy az eljárással felmerült illeték teljes összege a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

A felperes fellebbezése

[8] A felperes az elsőfokú ítéletnek kizárólag a perköltséget megállapító rendelkezését vitatta és annak részbeni megváltoztatásával az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 295.000 forint + áfa összegről 810.000 forint + áfa összegre kérte felemelni, egyben másodfokú perköltségigényt is előterjesztett 5 megkezdett munkaóra alapján 50.000 forint + áfa összegben megjelölve azt.

[9] Érvelése szerint az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott része a Pp. 75. §, 78. §, 79. § és 81. § rendelkezéseibe, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-ába ütközik.

[10] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban a 2021. január 6-i beadványában tételesen levezette a pert megelőző és a perben végzett ügyvédi tevékenységet, és a közel 11 éves eljárásban 99 óra elvégzett ügyvédi munkaóra ellenértékét számította fel 10.000 forint + áfa/óra összegben. Az említett beadványában megjelölteket sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság nem vitatta, amelyhez hozzáadódott a további két tárgyalásra 4 munkaóra alapján felszámított munkadíj. Figyelemmel arra, hogy 100 %-ban pernyertes lett, így ezen összegből kellett volna jogszerűen levonnia az elsőfokú bíróságnak a Kúria részítéletében meghatározott 180.000 forint + áfa munkadíjat, míg a fennmaradó 810.000 forint + áfa megfizetésére a pervesztes alperes köteles.

[11] Utalva a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.197/2020/5. és a Győri Törvényszék 2.Pf.20.270/2016/3. számú ítéletére, azt hangsúlyozta, hogy konkrét vitatás, kifogás hiányában a bíróságnak nincs lehetősége a díjmegállapodásban kikötött óradíjat, illetve átalány jellegű díjat mérsékelni, és a perben kifejtett ügyvédi tevékenységére figyelemmel a perköltségként érvényesíteni kívánt összeg nem eltúlzott, különös figyelemmel a per időtartamára. Hangsúlyozta, hogy az ügyvédi munkadíj magában foglalja a pert megelőző egyeztetéseket, irattanulmányozásokat, jogszabályok és irányadó eseti döntések áttekintését, a gondos perelőkészítést, beadványszerkesztést. A perköltség mérlegelésénél nem mellőzhető annak értékelése, hogy az üggyel a jogi képviselő mennyi időt töltött el, és a befektetett idő a piaci viszonyok figyelembevételével mennyiben árazható be. Utalt az ügyvédi tevékenységhez kapcsolódó rezsiköltségekre, adókra, összehasonlításképpen a kötelező legkisebb minimálbér és a garantált bérminimum összegére, valamint arra, hogy véleménye szerint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a szerinti – ügyvédi megállapodás csatolásának hiányában érvényesíthető – óradíj mértéke is kirívóan alacsony. Az ügyvédi munka beárazásában szerepet kell kapnia annak a befektetett energiának és időnek is, amelyet a szakmai képzés megszerzésére kell fordítani. Mindezek alapján nem tekinthető eltúlzottnak és aránytalannak a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel kikötött és érvényesíteni kívánt munkadíj összege. Érvelése alátámasztásául a Debreceni Ítéltábla Pf.20.007/2016/4. számú, a Fővárosi Törvényszék 4.Gf.75.792/2015/3. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.471/2008/3. számú eseti döntéseire is utalt.

Az alperes fellebbezése

[12] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes is fellebbezéssel élt és annak részbeni megváltoztatásával a felperes javára megítélt összeget 6 havi átlagkeresetnek megfelelő, azaz 960.000 forintra kérte leszállítani, egyben a felperes elsőfokú perköltség megfizetésére irányuló kereseti kérelmének elutasítását kérte. Másodfokú perköltségigényt is előterjesztett a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerinti – áfa-val növelt – összegben.

[13] Indokolásul előadta, hogy a felperes a jogviszony jogellenes megszüntetése miatt 5,5 havi munkabérétől, tehát 880.000 forinttól esett el, mivel szerződése határozott időre szólt és az 2010. december 31-én mindenképpen megszűnt volna. A felperes kereseti kérelmét az Mt. 100. § (4) bekezdésére alapította és a BH2007.355 számú döntése szerint a mérlegelésre ugyan nincs hatással, hogy mennyi volt a kiesett munkabér összege, de az eset összes körülményét, így a munkáltató javára szólóakat is figyelembe kellett volna venni. Az elsőfokú bíróság a felperes részére járó összeget a törvényi maximumban határozta meg, és kizárólag a felperes által előadottakat vette figyelembe, nem értékelte, hogy a megbízási szerződést közös akarattal kötötték meg a perbeli munkavégzésre, és annak típusát csak a jogviszony megszüntetése után tette kifogás tárgyává a felperes.

[14] Továbbá a Kúria részítéletének meghozataláig méltán lehetett abban a tudatban, hogy jogszerű volt az eljárása és 9 évvel a történetek után önhibáján kívül nem volt abban a helyzetben, hogy a hibát orvosolja. A jogviszony megszüntetésére a munkáltató szervezetében beállott változás miatt került sor, mindez nem befolyásolhatta negatívan a felperes későbbi elhelyezkedését. A jogviszony megszüntetéséről szóló okirat nem tartalmaz olyan nyilatkozatot, amely a felperesre nézve sértő tartalommal bírna, vagy tevékenységét elmarasztalná.

[15] A perköltségre vonatkozó fellebbezési érvelésként előadta, hogy a felperes a perköltségigényét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára alapította, csak a megismételt eljárásban csatolta a megbízási szerződést és az elszámolást. Ebből megállapítható, hogy az a teljes, azaz a Kúria részítéletét megelőző időszakra kifejtett ügyvédi tevékenységet is tartalmazta. A Kúria döntésében együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási részköltséget állapított meg, amelynek kifizetését már az előírt határidőn belül teljesítette is, a megismételt eljárásban így a már elbírált időszakra vonatkozóan utólag a felperes költségek felszámítására nem jogosult és erre nézve elszámolást nem is csatolt, így igénye a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 79. § (2) bekezdésébe ütköző.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[16] Az alperes fellebbezése részben alapos, a felperes fellebbezése nem alapos.

[17] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a felperes az alperessel kötött szerződés értelmében – a Kúria perbeli részítéletére figyelemmel - a felperes munkaköri feladatait a Közép-magyarországi regionális koordinátor munkájának támogatása, az adminisztratív teendők ellátása képezte.

[18] Annyiban pontosításra szorul a tényállás, hogy 2010. július 16-án az alperes főigazgatója arról tájékoztatta a felperest, hogy feladatmegszűnés végett a megbízási szerződésében név szerint is említett regionális koordinátor közalkalmazotti jogviszonya 2010. július 15-én megszűnt, így a felperes jogviszonya a v.f.iroda tevékenységét koordináló munkatársként nem tartható fenn. Emiatt kezdeményezte a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését 2010. július 19-i hatállyal. A tájékoztató levél kitért arra is, hogy amennyiben a felperes a közös megegyezéshez nem járul hozzá, a feladat megszűnése folytán a teljesítési igazolás kiállítása és a megbízási díj további fizetése sem áll módjában az alperes jogelődjének.

[19] A felperes 2012. április 2-ától létesített határozatlan idejű munkaviszonyt a Kft-vel, havi 46.500 forint bérezéssel, ami 2012. augusztusától 95.000 forint „Ekho-s jövedelemre” módosult.

[20] Az ítéltábla az így kiegészített tényállást tekintette ítélezése alapjául és az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezések korlátai között bírálta felül, így a Kúria által munkaviszonynak tekintett jogviszony jogellenes megszüntetésére vonatkozó ítéleti rendelkezést nem érintette.

[21] Az elsőfokú bíróság által túlnyomórészt helyesen feltárt tényállásból a bizonyítékok eltérő értékelésével részben eltérő jogi következtetésekre jutott, amely az érdemi döntésre is kihatott, mivel a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatti jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozó ítéleti döntést csak részben találta megalapozottnak.

[22] Az irányadó, fellebbezéssel nem támadott ítéleti tényállás szerint a felperes és az alperes közötti határozott időre létesített megbízási munkaviszonynak minősült, amelyet az alperes az Mt. 88. § (1) és (2) bekezdése alapján jogellenesen szüntetett meg.

[23] A felperes módosított kereseti kérelmében a munkaviszonya helyreállítása mellőzésével a munkaviszony jogellenes megszüntetésének az Mt. 100. § (4) bekezdésben biztosított jogkövetkezménye alkalmazására, ezen belül is az ott rögzített maximális összegű marasztalásra tartott igényt, ahogy azt helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság.

[24] Az Mt. 100. § (4) bekezdése szerint, ha a munkavállaló nem kéri, vagy a munkáltató kérelmére a bíróság mellőzi a munkavállaló eredeti munkakörbe történő visszahelyezését, a bíróság a munkáltatót – az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelésével – a munkavállaló legalább két, legfeljebb tizenkét havi átlagkeresetének megfelelő összeg megfizetésére kötelezi.

[25] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes részére megítélt 12 havi törvényi maximumnak megfelelő átalánykártérítés nincs összhangban az irányadó, e körben kialakult töretlen bírói gyakorlattal, a perbeli esetben nem történt meg az Mt. 100. §-ában foglalt körülmények helytálló értékelése. Az elsőfokú bíróság döntésében kizárólag a felperes elhelyezkedési nehézségeire, a központi közigazgatásban, a vidékfejlesztéssel összefüggő területen történő továbbfoglalkoztatásának kudarcára, és emiatt anyagi helyzetében időszakosan kialakult rendezetlenségére utalt.

[26] Nem vette ugyanakkor figyelembe, hogy a felperes foglalkoztatásának időtartama igen rövidnek tekinthető, mindösszesen 2010 júliusától 2012 júliusáig állt az alperes alkalmazásában. Arra is helytállóan hivatkozott az alperes, hogy a jogviszony a szerződésben rögzített határozott idő elteltével, azaz 2010. december 31-én (azaz 5 és fél hónap múlva) az alperes intézkedése nélkül is megszűnt volna. A felperes elhelyezkedési nehézségeire vonatkozó előadását az alperes nem vitatta. Azonban a felperes személyes meghallgatása során (8.M.71.479/2020/9. sz. jkv.) maga is úgy nyilatkozott, hogy a jogviszony 2010. júliusi megszüntetését követően nem volt teljesen ellátatlan, mert alkalmi munkáiból 30.000 forintos bevételekre tett szert, majd 2012. április 1-jétől munkaviszonyt létesített. Az a körülmény pedig nem értékelhető az alperes terhére, hogy utóbb ez a foglalkoztatási jogviszony részmunkaidőre jött létre, bár megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a becsatolt bérlapok tanúsága szerint a felperes elért jövedelme 2012. augusztusától több mint a duplájára emelkedett. Nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a felperes életkorából fakadóan a munkaerő piacon nem tekinthető „hátrányos helyzetűnek”, bár való igaz, hogy a felperes végül új hivatást sajátított el és adatelemzőként helyezkedett el a későbbiekben. Ez utóbbi körülményt az elsőfokú bíróság is értékelte a jogsértés következményeként.

[27] Az átalánykártérítés mértékét a kialakult bírói gyakorlat értelmében elsősorban a jogsértés súlyossága határozza meg (BH2006.337, Kúria Mfv.I.10.127/2019/5.). A jogviszony megszüntetése nem tekinthető formai hibának az alperes részéről, az intézkedést az indokolta, hogy jogszabályváltozás folytán a feladatellátás ellehetetlenült, de a határozott idejű jogviszony megszüntetésére vonatkozó jogszerű lehetőségeket az Mt. egyértelműen rögzíti. E körben nem mentesíti az alperest a jogsértés súlyának minősítése alól az, hogy csak a Kúria döntésével vált nyilvánvalóvá, hogy a felek közötti jogviszony minősítése nem volt megfelelő, ez „önhiba hiányaként” nem értékelhető. A jogviszony jogellenes megszüntetése miatt a jogszabályban meghatározott jogkövetkezményekre az ott rögzített keretek között a

munkavállaló jogszerűen tarthat igényt, a foglalkoztatás típusának nem megfelelő megválasztásából fakadó igényekért a foglalkoztató helytállni tartozik.

[28] Mindezek alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt átalánykártérítés összege mindenképpen eltúlzott, és azt a bírói gyakorlat alapján az eset fentebb részletezett körülményeire és a fellebbezés korlátaira figyelemmel az alperes által megjelölt 6 havi átalánykártérítés összegére szállította le.

[29] Nem alapos a felek fellebbezése a felperes javára megítélt perköltség vonatkozásában.

[30] A Kúria a perben meghozott részítéletében a felek között megkötött megbízási szerződésről megállapította, hogy az munkaviszonyt leplez és a felperest az alperes munkaviszony keretében foglalkoztatta. A részítéletében az alperest 180.000 forint + áfa együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási részki költség megfizetésére kötelezte.

[31] A Pp. 213. § (2) bekezdése alapján a bíróság az egyes kereseti kérelmek felől, illetve az önállóan elbíráható egyes részei felől külön ítélettel, azaz részítélettel határoz. E körben a jogvitát kifejezetten eldönti. A Kúria a felek közötti jogviszony minősítése kapcsán hozott döntést, azonban a jogviszony jogellenes megszüntetésére és a jogkövetkezmények alkalmazására az eljárás folytatását rendelte el. A perbeli esetben nem különíthetők el az eljárási cselekmények a Kúria részítéletének meghozatalával oly módon, hogy az egyes perbeli cselekmények csak a jogviszony minősítésével kapcsolatos kérdéskört ölelték fel. A felek ugyanis a részítélet meghozatalát megelőzően is nyilatkozatot tettek a jogviszony megszüntetésének módjára, annak körülményeire nézve egyaránt. Az elsőfokú bíróság tanúkat hallgatott meg, illetve a felperes személyes meghallgatását is fogatosította több alkalommal.

[32] A felperes a Kúria részítéletének meghozatalát követően az eljárás folytatásában, 2021. január 6-i beadványában csatolta az ügyvédi munkadíj megállapodás kivonatát, amely értelmében minden megkezdett órára 10.000 forint + áfa összegben határozták meg a felek annak mértékét. A felperes jogi képviselője egyben csatolta a jogi képviselő ellátásával kapcsolatos munkaidő ráfordítás kimutatást is, amely a keresetlevél benyújtását megelőző előkészítő tevékenységtől a 2019. június 12-én másodfokú tárgyaláson való megjelenés kapcsán felmerült munkaidő ráfordításokat tartalmazta. Ezt megelőzően a felperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján kívánta a perköltségigényét érvényesíteni.

[33] A Pp. 78. §-a értelmében a bíróság a perköltség viselése felől az ítéletben vagy az eljárást befejező egyéb határozatában dönt, tartalmazhat azonban a részítélet is az általa elintézett kérdések tekintetében a perköltségre is kiterjedő döntést. A Pp. 75. § (1) bekezdése értelmében perköltség mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon merült fel. A (2) bekezdés szerint ehhez

hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd készkiadásait és munkadíját is. A perköltség összegét a Pp. 79. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az előadott és szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg, a perköltség összegének meghatározása a jogszabályban írt megszorításokkal a bíróság mérlegelési körébe tartozik. Ez nem a kikötött óradíj, hanem a perköltség mértékének mérséklését teszi lehetővé a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint, az elvégzett ügyvédi tevékenységhez viszonyítottnan. A mérlegelés során a perköltség összegét a pertárgy értékére, a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkára, az ügy jellegére, jelentőségére figyelemmel kell meghatározni és azt is hangsúlyozottnan kell értékelni, hogy a perköltségre vonatkozó döntés meghozatalára az eljárás melyik szakaszában került sor.

[34] Mindez nem sérti a felek szerződéses szabadságát, mivel nem az ügyvéd és a megbízó közötti megbízási díj mérséklésére kerülhet sor, hanem a bíróság arról határoz, hogy az ellenféllel szemben a megbízás szerinti díjból milyen összeg érvényesíthető a Pp. 75. §-a szerinti indokolt perköltséggént. Az IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerint nem a „megkezdett” órának, hanem a tényleges munkamennyiségnek van jelentősége az IM rendelet 2. §-ának alkalmazása kapcsán. Azt sem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy megállapodás hiányában az IM rendelet 3. §-a szerinti, a pertárgyértékhez igazodó perköltség 163.300 Ft lett volna.

[35] A felperes a becsatolt költségfelszámításban 95 óra munkaóra ráfordítást rögzített, megbontva az elsőfokú eljárást megelőző perelőkészítés, valamint a peres írásbeli beadványok és a tárgyalásokon való személyes megjelenéssel kapcsolatos eljárása szerinti időtartamokra, megkezdett órákat figyelembevéve. Mindezt összecszerűen, áfa hozzászámításával a kúriai döntés meghozatalát követő két tárgyaláson való megjelenés miatt felmerült további 2 + 2 óra munkaidőráfordítással a fellebbezésben 990.000 forint + áfa összegben határozta meg, és ebből vonta le a Kúria részítéletében meghatározott perköltség összeget.

[36] A másodfokú bíróság a költségfelszámításban meghatározott időtartamokat jelentős mértékben eltúlozottnak, egyúttal az elsőfokú bíróság által mérsékléssel megállapított perköltség összegét az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állónak találta arra figyelemmel is, hogy a másodfokú bíróság az átalánykártérítés összegét leszállította.

[37] Arra helytállóan hivatkozott a felperes, hogy a per kiemelkedően hosszú időtartamú, erre figyelemmel a tárgyalások száma, az arra fordított időtartam is az átlagot jelentősen meghaladó volt. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes beadványainak túlnyomórészt a jogviszony munkaviszonnyal való minősítésével kapcsolatos tartalommal bírtak, 2013. augusztus 21-i, október 15-i beadványa, 2015. május 8-i beadványában igazolta megtérült jövedelmét, egyébként a jogviszony átminősítésével kapcsolatosan a jogalap eldöntésére vonatkozó indítványt tett közbenső ítélet meghozatalára. A keresetpontosítások nagyobb része is ahhoz kapcsolódott, hogy a korábban elmaradt munkabér megfizetésére is igényt tartott a felperes. A perköltség szempontjából relevánsak azok a nyilatkozatok, amelyek az elhelyezkedésével kapcsolatos állítását igazolták,

egyebekben pedig a felperes végig arra hivatkozott a jogviszony jogellenes megszüntetése körében, hogy a határozott idejű jogviszonyát az Mt. 88. §-ára figyelemmel a munkáltató nem jogszerűen szüntette meg, e körben új állításai nem voltak. Mindezekre tekintettel a felperes által további perköltségigény nem volt megalapozott az elsőfokú ítéletben meghatározottakon felül.

[38] Nem volt helytálló az alperes hivatkozása, hogy önmagában a költségfelszámítás becsatolásának időpontjából az következik, hogy a felperes utólagos költségfelszámítást közölt. A Pp. 79. § (2) bekezdése szerinti szabály azt jelenti, hogy a költség felszámításának addig van helye, amíg a bíróság az ítéletet vagy az eljárást befejező egyéb határozatát meg nem hozza, nincs azonban akadálya annak, hogy a fél perköltségre vonatkozó rendelkezéssel szemben bejelentett fellebbezésében számítsa fel és igazolja azokat a költségeket, amelyeket az elsőfokú bíróság nem vett figyelembe.

[39] A felperes által hivatkozott más eseti döntések kapcsán a megítélt perköltségből a jelen perre vonatkozó következtetés nem vonható le, eltérő pertárgyérték, eltérő bonyolultság okán a per képviselőhöz más munkamennyiség lehet indokolt és önmagukban összehasonlítás alapjául és kizárólagosan a felperesi érvelés alátámasztásául nem szolgálhatnak.

[40] Különös bonyolultságú kérdéskör a jogviszony jogellenes megszüntetése és az összecszerűség meghatározása körében már nem merült fel, a teljes összegű munkadíj alkalmazása egyértelmű aránytalanságot eredményezett volna, ugyanis a bizonyítás legnagyobb részt a jogviszony minősítésével kapcsolatos kérdéskörre szorítkozott.

[41] Arra is helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság, hogy a perköltség meghatározása szempontjából figyelembe veendő pertárgyértéket nem változtatja meg, hogy annak alapjául a legmagasabb pertárgyérték szolgált. A felperesi képviselő ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységével nem áll arányban a megbízási szerződésben rögzített ügyvédi munkadíj, az eltúlzottnak tekintendő és alperesre történő maradéktalan áthárítása méltánytalannak minősülne.

[42] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül az IM rendelet vonatkozó szempontjait értékelve határozta meg a felperes részére járó perköltség összegét, így annak mérséklésére, illetve megemelésére a másodfokú bíróság nem látott lehetősége.

[43] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, egyebekben nem érintette.

Záró rendelkezések

[44] A fellebbezési eljárás pertárgyértéke a fellebbezéssel érintett követelések összecszerúségében alakult (645.000 forint felperes által kifogásolt összeg, 960.000 + 374.650 forint alperes által kifogásolt összeg). A felperes fellebbezése megalapozatlan, míg az az alperesé részben megalapozott volt, így a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte a nagyobb (80%-ban) eredményesen fellebbező alperes másodfokú perköltségének viselésére, melynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel mérsékelt összegben állapított meg. E körben arra volt figyelemmel, hogy az alperes egy beadványt szerkesztett (2 oldal) és a másodfokú bíróság egy tárgyalást tartott.

[45] A felperes személyes költségmentességére, míg az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentességére figyelemmel a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2021. november 18.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
bíró